

Nan Tudo' Paul Hinadan I

Kolosi

(Colossians)

1 ¹Ha'on an hi Paul an pinto' Apu Dios hi apostoles Jesu Kristu an e mangipa'innilah nan a'atna ya hi ibba ta'un hi Timothy ²ya muntudo' amin da'yu an na'na'unnud an kimmulug i Jesu Kristu hinah ad Kolosi.

Hanat malinggop ayu ya minaynayun i da'yu nan homo' Apu Dios an hi Ama ta'u.

Hay Nangidasalan Paul Hinadan Kimmulug Hi Ad Kolosi

(Epesus 1:7,13; 1 Tesalonika 2:12)

³An namin di pangidasalanmin da'yu on munhana amin Apu Dios an hi Aman nan Ap'apu ta'un hi Jesu Kristu ⁴te dingngolmiy a'at di pangulugyun Jesu Kristu ya nan a'at di pamhodyuh nadan ibba ta'un kimmulug i Apu Dios. ⁵Ya innila' an manu'eh nahamad di pangulugyu ya pamhodyu ya gapuh nan gagamgaman ta'un wahdih ad abunyan an ih'ihhod Apu Dios i dita'u te dingngolyu mo nan immannung an tutdudu an hidiye nan inat Jesu Kristu an iphodan ta'u. ⁶Ta hiya nan nihipun hidin na'awatanyu an immannung nan homo' Apu Dios ya mun'a'udman ayu ya maphod di pangatyu. Mu bokon da'yu ya abuh di na'atan datuwe te tuwen miwakat nan tutdudu an mipanggep i Jesu Kristu hi abobbbleh tun luta.

⁷Ya maphod ta hi ibba ta'un hi Epapras an na'na'unnud an baal Kristu di nuntutdudu i da'yu. Ot maphod ta ta'on on agge ami immalihna ya hiyay immalin nuntutdudu i da'yu. ⁸Ya hiya boy nangipa'innilan da'mih nan a'at di pamhodyuh ibbayu an nalpuh nan Espiritun Apu Dios.

⁹Ta hiya nan nihipun i diyen nangngolanmi i naen a'at di pangulugyu ya idasadasalan da'yu ta wan madduman di pun'awatyuh nan tutdudu an malpuh nan Espiritun Apu Dios ta wan mabalin an innilaonyun namin nadan pohdona. ¹⁰Athinay dasalmi ta way atonyun mangipa'amlong

i Apu Dios ta dakolday maboddangan hinan maphod an pangatyu. Ya ma'ud'udman di abalinanyun mangat hinan pohdon Apu Dios.

¹¹Ya idasadasalmi bo ta boddangan da'yu i Apu Dios an ongal di abalinana ta wan abalinanyu an mangitpol hi ligat. Ta ta'on on nganneh diyen dumatong an punligatanyu ya anusanyu ya nanongnan waday amlongyu ¹²ta munhana ayu i Ama ta'un hi Apu Dios hinan ena nangibilangan i dita'u ta wan mabalin an midattan ta'uh nadan ipaboltanah nadan imbabalena an wadah nan ma'pattal an pun'ap'apuwana. ¹³Te inihwang dita'uh nan abalinan nan ap'apun nadan wahnun munhihillong ta middum ta'u mo nimpeh nan pun'ap'apuwana nan pa'appohpohdonan Imbabalena ¹⁴an gapuh nangiyatayanah bahul ta'u ta mabalin mohpen mapakawan ta'u.

Hay Tamun Jesus

¹⁵Hanan a'at Kristu ya ipa'innilanay a'at Apu Dios an adi matigo. Te hi Jesu Kristu ya wada tuwalih din ma'id ni' ha nalmu. Ta hiya nan hiyay na'abbaktu hi an namin an nalmu. ¹⁶Te hiyay nunlumuwon Apu Dios hi an namin an wah ad lagud ya hitun luta an ta'on on nadan adi matigon waday abalinanda. Ot iyukod Apu Dios i hiyan namin nadan limmuna.

¹⁷Hiya ya wada nimpe tuwali ot ahi mawadan namin nadan nalmu ya gapu i hiya ya waday panuh datuwen namin an nalmu. ¹⁸Te hiyay paddungnay ulu ya dita'un kimmulug di paddungnay adolna ta hiyay ukod i dita'un namin. Te hiya an Imbabalen Apu Dios di nalpuwan nan balun itaguwan ta'u te namahuwan ta mabalin bon mamahuwandah udum hi algo nadan tataguna. Ta hidiyey panginnilaan ta'u an hiyay na'abbaktuh an naminamin. ¹⁹Te pinhod Apu Dios an an namin nan a'atna ya wadah nan Imbabalena. ²⁰Ya pohdon bon Apu Dios an an namin di limmuna an wah ad lagud ya hitun luta ya mibangngadda i hiya. Ta hiya nan inyabulutnan mateh Jesu Kristuh nan krus an gapuh bahul ta'u ta wan mihayyup ta'un hiya.

²¹Te handi'e ni' ya nihiwwe ta'u i Apu Dios an gapuh nadan adi maphod an punnomnom ta'u ya pangat ta'u. ²²Mu maphod ta ad uwani ya inabulut dita'un mihayyup i hiya ta mibilang ta'u moh tataguna an gapuh nangiyatayan Kristu hi bahul ta'u. Ta hay panigon mon Apu Dios i dita'u ya maphod ta'u an ma'id ha bahul ta'u ²³hi'on inaynayun ta'un mangunud hinan kinulug ta'u ta mihamad di pangulug ta'u ta wan adi hi kittang on nihapitan ta'u. Ta ammuna nan dingngol ta'un inat Jesu Kristu an iphodan ta'u di un'unudon ta'u. Te hinaen nitudtudun dita'u ya hiya damdama nan e mitudtuduh atagutaguh tun luta. Ya teen ha'on an hi Paul di ohan e mangitudtudu i danae.

Hay E Pangatan Hinan Tamun Apu Dios

(Epesus 3:1-13)

²⁴Ad uwani tee ya mun'am'amlonga' an ta'on on mapalpaligata' an gapuh nuntudtuduwa' hi iphodanyu. Te nan apalpaligata' ya aya' ni'laggat

hinan nunligligatan Kristu an gapu i dita'un namin an kimmulug an ma'alih adolna. ²⁵Ya ha'on di ohan pinto' Apu Dios hi bumoddang hinadan kimmulug ta hiya nan ihamhamad'un e itudtudu nan hapit Apu Dios hinadan tatagu an namama i da'yun bokon Judyu. ²⁶Ta wan dita'un pinto' Apu Dios hi tataguna ya innilaon ta'uh ad uwani nan aggena impa'innilah nadan tataguh din nadne. ²⁷Te hi Apu Dios ya ninonomnomna tuwalin ad uwaniy pangipa'innilaanah nadan ma'aphod an mipa'innila ta ta'on on da'yun bokon Judyu ya mabalin an abulutonyuh Jesu Kristu hi nitaguwanyu. Ta hiya nan madinol ayu an udum hi algo ya mi'laggat ayuh tun ipabaktuwan nan Ap'apu ta'un hi Jesu Kristu.

²⁸Te hay emi ipa'pa'innilah nadan tatagu ya nan inat Jesu Kristu an iphodan ta'u an atonmiy abalinanmin mangitudtudu ta wan innilaonda ta wan mihamad di pangulug di hinohhan dita'u i Kristu. ²⁹Ya ta'on on nalgat hituwen tamu' mu anusa' ot hi Jesu Kristu di nanongnah bumoddang i ha'on.

2 ¹Pohdo' bo an ipa'innila i da'yun i'iba an adi' higanan an mangidasadasal i da'yu ya nadan i Laodisea ya ta'on on nadan udum an agge nanigo i ha'on. ²Te pohdo' an minaynayun di amlongyu ta mihamad di punhina'aggiyanyu an mipatigoy pun'u'unnudananyu an gapuh pamhodyuh hinohha. Ya ta wan innilaonyun namin nan a'at Kristu an agge impa'innilan Apu Dios hidin hopapna. ³Te hi Kristu di bumoddang i dita'u ta mabalin an mipto' di pangawat ta'uh nadan mituddu te hiya ya ammunay mabalin an mangipa'innila hi an namin an a'at Apu Dios. ⁴Ibaga' danae i da'yu ta ta'on on wadaday umalih udum an muntuddu ta ay immannung di al'alyonda ya adi ayu mabaliyan te nibahho nan itudtududa. ⁵Ot ta'on ona' ma'id hina mu aya' damdama wahna te nonomnomon da'yu. Ya ongal di pun'amlonga' hinan maphod an punhina'aggiyanyu ya hay anahamad di pangulugyu i Kristu.

Hi Kristu Ya Ammunay Mangipaphod Hi Nomnom Di Tagu
(*Epesus 2:1-6,15; 3:17; 4:15-16; 1 Peter 3:22*)

⁶Da'yun nangabulut i Jesu Kristu hi nitaguwanyu ya hanat inaynayyunyung mangun'unud i hiya. ⁷Ta paddungnay lumamut ayun hiya ta wan mihamad di pangulugyu an miyunnudan hinadan nituddun da'yu. Ya hanat nanongnan munhana ayu i Apu Dios.

⁸Ya halipodpodonyu ta ma'id ha gumalat hi punduwaduwaanyuh nan kinulugyu. Te wadada nimpey umalin muntudtuduh langkak an tudtudu an malpuh la'ing di tagu. Manu te nala'ingdan humapit ta ay hanan immannung di pun'awatda mu onnot on nibahho te bokon hi Kristu di nalpuwan diyen itudtududa te nalpuh nan adi matigon taktan di tatagu. ⁹Mu hay immannung ya hi Kristu an numbalin hi taguy awadan an

namin nan abalinan Apu Dios. ¹⁰Ta hiya nan ma'id ha udum hi e ta'u hapulon te hi Kristu an nidduman ta'u ya nabakbaktu mu nadan adi matigon taktan di tatagu.

¹¹Dita'un kimmulug i Kristu ya paddungnay nakugit ta'u mu bokon hay taguy nangat te hi Kristu an nangaan hinadan adi maphod an pangat ta'u. ¹²Te dadiyen adi maphod an pangat ta'u ya ay ni'lubu' i Kristu hidin natayana an nipatigoh din numpabonyagan ta'u. Ta nahukkatan moh maphod di pangat ta'u an ay ta'u ni'mahu i hiya an gapuh namatiyan ta'uh nan abalinan Apu Dios an nummahu i Jesus hidin natayana. ¹³Ot namama i da'yun bokon Judyu an hidin hopapna ya ay ayu nate te ma'id ha niyatanyu i Apu Dios an gapuh bahulyu. Mu maphod ta ad uwani ya mabalin mohpen mi'tagu ayun Apu Dios te pinakawanan namin di bahul ta'u an gapu i Kristu. ¹⁴Te inyatenay bahul ta'u ta adi ta'u mo madusa an ta'on on agge ta'u inunud nan tugun Moses. Ya pinogpogna nan e ta'u pangididinlan hinan tugun Moses. Te na'innila an nan tugun ya on hay e ta'u adusaan di ipa'innilana ya abuh. ¹⁵Ya gapuh namahuwan Kristu ya hidiyey nangabakanah nadan didimunya ya nadan ap'apuda ya na'innilaan nadan tatagu nangabakanan dida.

¹⁶Ta hiya nan halipodpodonyu ta adi ayu mabaliyan hinadan tatagun mangalih mahapul an un'unudonyu nadan dakol an paniyawonda an umat hinadan makan ya ma'inum. Ya nan alyonday mahapul an ngilinin nan ngilin di nakayangan nan bulan ya nan Habadun tungo. ¹⁷Te danaen nitugun ya paddungnay la'latun nan tutudun Jesu Kristu. Mu ad uwanin wadah Kristu ya hiya moy ma'unud. ¹⁸Ya hanat adiyu dongdonglon nadan tatagun mangalih udu'dulda te ay hanan immannung an mumpada"ulda te dakol di paniyawonda ya dayawonda nadan anghel. Ya dakol boy ibagadah nipatigo i dida ta hidiyey ipa'anhandan itudtudu. Mu hay immannung ya mumbaktuda te hanadan malpuh nomnomday itudtududa. ¹⁹Ta nihi"anda i Kristu te bokon hiyay pundinolanda. Mu dita'u'en mundinol i Kristu ya hiyay paddungnay ulu ta'u ya dita'u nadan paddungnay agimangnun di adolna. Te hiyay mangdon i dita'u ya hiyay mangidat hinadan mahapul ta'uh umong'ongngalan di pangulug ta'u.

Hay A'at Nan Ni'yate Ya Ni'bangon I Kristu

²⁰Dita'un kimmulug i Kristu ya ay ta'u ni'yaten hiyah din natayana ta bokon mo nan adi matigon taktan di tataguy mun'ap'apun dita'u. Mu tanganu on nanongna damdaman wa'e on iyun'unnuduyuh nadan aton di tatagun agge kimmulug ²¹an umat hinadan dakol an paniyawonda? ²²Danae'en paniyawonda ya inyuldin di tatagu. Te hanada'en makan ya winadan Apu Dios ta anon. ²³Ot hanada'en tatagun mangunud i dadiyen ibagada ya manu te ay nahamad di pangulugda i Apu Dios ta mapemanandah ana'na'unnudda ya mumpada"ulda te ta'on on

maligligatandan mangunud ya anusanda. Mu ta'on on unudonda dadiye ya ma'id ha hilbina te adi abalinan dadiyen un'unudonda an bumoddang i dida ta wan idinongdan mangat hinadan adi maphod an pohpohdon di adolda.

Hay A'at Nan Balun Itaguwan

(*Epesus 2:6; 4:1-4,29,32; 4:13,17,22-25,31; 5:5,6,19-20; 1 Peter 5:1*)

3 ¹Hidin namahuwan hi Jesu Kristu ya paddungnay ni'bangon ta'u i hiya ta hiya nan hay maphod hi gangaman ta'un kimmulug ya hay pangatan ta'uh nadan pohdon Jesu Kristu an Ap'apu ta'uh ad abunyan. ²Ta bokon mo nadan gangaman di tataguh tun lutay nomnomnomon ta'u ta hanadaot an miyunnudan hinan pohdon Kristu. ³Hanan nitaguwan ta'u ni' ya paddungnay nate mu ad uwani ya nahukkatan hinan balun pi'taguwan ta'u i Kristu ya i Apu Dios an agge ni' na'innilaan di tataguh tun lutay a'atna. ⁴Mu hitun pumbangngadan Jesu Kristu an hiya nan alpuwan di balun itaguwan ta'u ya ahi ma'attigoy e ta'u idduman i hiya hitun ipabaktuwana.

⁵Ta hiya nan mahapul an idinong ta'un namin nadan adi maphod an impa'inghan di tataguh tun luta an umat hi pangilo'an hi bokon ahawa ya hay punnomnoman hinadan nagaga'ihon pangat. Ya hanat adiyu gangaman an mawadan namin di pohdonyu te atonyu'ehdi ya dadiyey mumbalin hi diosyu. ⁶Te danaen pangat di mangipabungot i Apu Dios ta hiya nan dusaona nadan mangmangngat i danae. ⁷Athidiy a'atyu ni' hidin agge ayu kimmulug ⁸mu ad uwanin kimmulug ayu ya mahapul an idinongyun namin nadan adi maphod an pangat an umat hi humihiwawanyuh ibbayu. Ya hanat adi hi kittang on bimmungot ayu ya adi ayu munnomnom hi adi maphod hi atonyuh ibbayu ya adiyu e tanumbu'on dida ya hanat adiyu ibaga nadan paniyon mibaga. ⁹Ya hanat adi ayu munhinlalayah te indinongyu mo tuwali dadiyen impa'ingyun adi maphod an pangat.

¹⁰Te ad uwani ya nahukkatan moh baluy punnomnom ta'u. Ya hi Apu Dios di manginaynayun an mangipaphod hi pangat ta'u ta lo'tat ya hiyay padungon ta'u te pa'innilaon ta'uy a'atna. ¹¹Ta mabalin an ta'on on da'yun bokon Judyu ya mi'hayyup ayun da'min Judyu an ta'on on nakugit ami ya agge ayu. Ya mabalin bon mi'hayyup nadan kakadangyan hinadan nun'awotwot ya nadan numpun'adal hinadan agge. Te hi Kristu an na'abbaktu di niddum i dita'un namin.

¹²Ot dita'un pinto' Apu Dios hi tataguna an pohpohdona ya mahapul an innilaon ta'uy aton ta'un mammo' hi ibba ta'u ya mangipatigoh ule ta'u ya pumpada'ulan ta'u ya pangitpol ta'uh nganeh diye. ¹³Ya atbohadin anusan ta'u nadan ibba ta'u an nat'on di pangatda. Ya pakawanon ta'uy numbahulan di hinohha i dita'u. Mu hay aton ta'un mamakawan ya iyunnud ta'uh nan inat Jesus an namakawan hi bahul ta'u.

¹⁴Ya ha ahan di ma'ahhapul ya nan pumpopohhodanan ta'u te hidiyen pamhod ta'uy almuwan di an namin an nahamad an punhina'aggiyan. ¹⁵Ya hanat hi Kristuy pundinolan ta'uh bumoddang i dita'u ta wan minaynayun an maphod di punnomnom ta'uh ibba ta'u. Te hinaey gapunah namto'an Apu Dios hi hinohhan dita'u ta mun'oh'ohha ta'u. Ya hanat nanongnan munhana ta'u i Apu Dios hinadan at'attonah nitaguwan ta'u. ¹⁶Ya mahapul bon hanadan tudtudun Kristu an ongal di iboddangnan dita'uy pun'onanon ta'uh nomnom ta'u ta wan miyunnudan dadiyen nipto' an punnomnom di aton ta'un munhintutuddu ya munhintutugun. Ya maphod on ikankanta ta'uy pundayaw ta'u ya punhanaan ta'u i Apu Dios. ¹⁷Ya halipodpodon ta'un namin di aton ta'u ya hapiton ta'u ta panginnilaan di tatagu an hi Jesu Kristu an Ap'apu ta'uy un'unudon ta'u. Ya innaynayun ta'un munhana i Ama ta'un hi Apu Dios an gapuh nan inat Jesu Kristu an iphodan ta'u.

Hay Tugun Hinadan Waday Ahawana Ya Hinadan U"unga
(*Epesus 5:22; 6:1-4; 1 Peter 3:1-7*)

¹⁸Da'yu'en nun'alahin an binabai ya maphod on mumpada"ul ayuh nadan ahawayu te hidiyey maphod an aton di kimmulug hinan Ap'apu ta'un hi Jesu Kristu. ¹⁹Ya da'yu'e damdaman nun'alahin an linala'i ya hanat ipatigoyuy pamhodyuh nadan ahawayu ta adiyu aboholan dida.

²⁰Ya da'yu'en u"unga ya adiyu ngohayon nadan a'ammodyu te hidiyey umipa'amlong i Apu Dios. ²¹Ya da'yu'en a'ammod ya hanat adiyu namaag hi hingal hinadan imbabaleyua ta adida madismaya an mangat hi maphod.

Hay Tugun Hinadan Himbut
(*Epesus 6:5-9; 1 Peter 2:18*)

²²Da'yu'en himbut ya mahapul an un'unudonyuy ibagan nadan ud himbut i da'yu an ta'on on ma"idda an manmannigon da'yu te bokon dida ya abuh di pangipatiganyuh maphod ta wan pohpohdon da'yu. Mu inomnomyua an dadiyen atonyu ya gapuh naminhodyu an midayaw hi Apu Dios. ²³Ya an namin di atonyu ya hanat ip'iphodyu an paddungnay hi Apu Dios di pangatanyu an bokon hay tatagu ya abuh. ²⁴Te innilayun waday gunggunayua an hidiye nan pi'taguwan ta'u hinan Ap'apu ta'un hi Jesu Kristu te hiyay immannung hi punhilbiyan ta'u. ²⁵Mu nan tagun hanan nibahhoy at'atona ya dusaon Apu Dios an ta'on on kadangyan onu nawotwot te ma"id ha pangipanggelana.

4 ¹Da'yu'en waday himbutna ya mahapul an maphod di pangatyun dida te nomnomnomonyu an ta'on on da'yu ya himbut da'yu i Apu Dios.

Hay Udum An Intugun Paul
(*Epesus 5:15-16; 6:18-20*)

²Ya hanat adi ayu umenglen mundasal. Ya maphod on an namin di pundasalanyu ya munhana ayun Apu Dios ya hiyay pangiyohhaanyuh

nomnomyu. ³Ya hanat pi'iddum da'min idasalan ta wan mabalin an inaynayunmin ipa'in'innilah nadan tatagu nadan agge nipa'innilah din hopapna an itaguwan i Jesu Kristu an hiyah tuwey gapunah nibaluda'. ⁴Ta hiya nan hanat idasalana' i da'yu ta wan hinaen tuttudun e' ipa'innila ya ma'awatan nadan tatagun mangngol.

⁵Ya maphod boh on nanongnan nundadaan ayun mangipatigoh maphod hinadan agge kimmulug ya mangipa'innilan didah nan iphoda ta'un inat Jesu Kristu. ⁶Ya iphodyun mi'hapit i dida ta wan waday naminhodan mundongol. Ya mahapul bon innilaonyuy nipto' hi pambalyu hi'on waday mahmahandan da'yu.

Hay Na'udih Imbagan Paul Hinadan I Kolosi

(Epesus 6:21-22)

⁷Hi Tikikus an ohan hi ibba ta'u an oha bon na'na'unnud an baal Kristu di umalihna an mangipa'innilah a'at'u ⁸te hiyay honago' hina ta wan madinol ayu. ⁹Ya pi'yaliyo' hi Onesimos an kaboblayanyu an na'na'unnud ya nahamad an hi ibba ta'u. Ta diday manguhuh hinadan tinigoda na'na'at i da'mihtu.

¹⁰Ya hi Aristarkus an ibba' an nibalud hitu ya imbaganan nomnomnomon da'yu. Ya atbohdiy imbagan Mark an hi ibban Barnabas. Hi Mark din nibaga i da'yu an wa'et ihawwangnahnah udum hi algo ya maphod onyu apngaon. ¹¹Ya imbagan bon nan nat'on an hi Jesus an hi Justus di ohah ngadana an nomnomnomon da'yu. Datuwe ya ammuna han Judyu an bumoddang i ha'on hitu an e mangipa'innilah a'at di pun'ap'apuwan Apu Dios. Ya ongal peman di boddangdan ha'on. ¹²Ya pohdon bon Epapras an ipa'innila' an nomnomnomon da'yun kaboblayana. Hiya boy ohan baal Jesus an adina peman higanan an mangidasadasal i da'yu. Ya hay ibagabagana ya hay e pamoddangan Apu Dios i da'yu ta mihamad di pangulugyu ta wan ma'id ha pungkapyanyu ta nan pohdon Apu Dios di atonyu. ¹³Ya innila' an adina higanan nimpe an mangidasadasal hi e ihamhamadan di pangulugyu ya ta'on on nadan kimmulug hi ad Laodisea ya hi ad Hirapolis.

¹⁴Ya ta'on on nan pohpohdon ta'un doktor an hi Luke ya hi Demas ya alyonday ipa'innila' an nomnomnomon da'yu i dida.

¹⁵Ya ipa'innilayuh nadan i'iba ta'uh ad Laodisea an nomnomnomonmi bo dida ya ta'on on hi Nimpa ya an namin nadan kimmulug an ma'amu'amung hi baleda.

¹⁶Binahayu'eh tuwen tudo' ya impiyeyuh nan simba'an hi ad Laodisea ta wan bahaonda damdamahdi. Ya atbohdihi nan tudo'un dida an maphod on mibaha bo i da'yun kimmulug hina.

¹⁷Ya ibagayu i Arkippus an mahapul an igibbuhna nan tamun inyukod nan Ap'apu ta'un hi Jesu Kristu i hiya.

¹⁸Hituwen dappuhna ya ha'on an hi Paul di nangitudo' an nomnomnomon da'yu.

Ya hanat nomnomnomona' an wahtun baludan. Ot hanat minaynayun nan homo' Apu Dios i da'yu.